

Българската Камара на инженерите е тръгнала по правилния път

Разговор, проведен в Боровец на 11 май между инж. Ролф Рау - депутат от Бундестага и говорител на Инженерната камара на Саксония, д-р инж. Андеас Кленгел - директор в Инженерната камара на Саксония, инж. Димитър Начев - председател на КИИП - ОК София-град, и председател на Комисията по изменение на ЗКАИИП

Д-р инж. Андеас Кленгел, инж. Красимира Кузманова, инж. Ролф Рау, инж. Димитър Начев (от ляво на дясно)

Г-н Ролф Рау, Вие като депутат в Бундестага няколко мандата сте взели участие в изготвянето на законите и нормативните документи, регулиращи дейността на инженерите проектантите в Германия. Кои са основните принципи, които са били спазвани при очертаване структурата и функциите на инженерните камари в провинциите на Германия?

- Инж. Рау: Като член на комисията по строителство в германския Бундестаг повече от 8 години имах възможност активно да участвам в изработването на законите на немското обединение, особено в жилищното строителство, инвестициите в инфраструктурата, наемното право и закона за строителството. При това за мен винаги е било важно да не забравяме преследваната цел и да задоволим максимално потребностите на засегнатите, да защитим собствеността и да се движим с темпове, отговарящи на времето, в което живеем. При това трябва да се гарантира парламентарно мнозинство за приемането им, уважително да създадем такава с подходящи аргументи. Поради федералната структура на Германия законите за камарите на инженерите са задача на федералните провинции, затова и те имат различни детайли. Същото се отнася и за правилниците за реда в строителството, които се ориентират по един рамков закон на федерално ниво. Като камара ние оказваме активно въздействие върху законодателството. Ние поемаме все повече обществени и правни задачи освен присъждане на пълна проектантска правоспособност, правото за проверка на носещите конструкции на сградите, както и назначаването на експерти за контрол на проектантската дейност и нейното реализиране в практиката. Поемайки повече отговорности, ние се стремим да допринесем за намаляването на бюрокрацията в администрацията. Ние сме защитник на интересите на нашите членове. Качеството на нашата работа и общественото признание, което спечелихме, правят позицията ни в обществото все по-силна и разширяват полето на дейността ни.

На кръглата маса Вие казахте: „Един закон е толкова добър, колкото е добър контролът по спазването му.“ Какво показва вашият опит - кои са най-ефективните средства за осъществяване контрол върху спазването на Закона за Инженерната камара на Саксония?

- Инж. Рау: Ние, германците, също страдаме от прекомерно много закони, тоест при нас нещата са прекалено регулирани. Това често води до дълги правни спорове или пък се налага съдилищата да се произнасят за принципи тълкувателни присъди, за да се знае как да се прилагат съответните законови разпоредби. Затова ние казахме на дискусиата около кръглата маса: законите трябва да се формулират ясно и еднозначно, трябва да се разпишат отговорностите. Само по този начин законодателството ще може да се прилага с разбиране и да се контролира! Защото зад стената от закони и множество препратки и забележки се крият нерегламентирани зони. В Саксония ние наред със закона за строителството имаме и закони за инженерите и инженерните камари. В момента точно се опитваме да съгласу-

ваме тези три закона и да ги сведем до два. За това ще ни е нужна цяла година. Ако желаете, ние ще ви държим в течение за развитието на законодателството ни. Нали казваме „не е нужно повторно да откриваме велосипеда“. Ефективна възможност за контрол дава професионалното представителство на инженерите - Камарата на инженерите, която сама носи отговорност за дейността на съсловията. Та кой по-бързо би могъл да усети, че „каруцата напуска правия път“, ако не самите специалисти!

Д-р Кленгел, знаете, че нашата комисия по изменение на закона се стреми към по-консервативен подход при присъждане на проектантска правоспособност. Считаме, че това е верният подход към днешна дата. Подходът на вашия закон при присъждане на проектантска правоспособност е по-либерален - има възможност за незадължително членство на проектантите с ППП; липсва категорията ОПП. Какви са мотивите за такава позиция?

Инж. Кленгел: Инженерната камара в Саксония съзнателно се застъпва за тази по-голяма либерализация. В повечето федерални провинции на Германия нещата стоят другояче. Там пълната проектантска правоспособност е свързана с членството в Камарата на инженерите. Нашата камара се основава на принципа на доброволното членство. Естествено той поставя по-високи изисквания към качеството на работата ни, защото едва когато инженерът усети, че камарата защитава интересите му добре и правилно, че тя се грижи за него, като му предоставя необходимите услуги, едва тогава инженерът ще стане или ще остане неин член. Този принцип на свободата в упражняването на професията, съчетан с действено самоуправление на съсловието, ние последователно провеждаме още от самото основаване на Камарата на инженерите на Саксония.

Този по-либерален подход на вашия закон при присъждане на проектантска правоспособност вероятно налага, от една страна, сериозен контрол върху дейността на нечленовете на камарата и, от друга - завишени изисквания към поддържане на ниво на професионална квалификация, съобразено с новостите в сферата на съответната професионална дейност. Какви са механизмите за осъществяване на този контрол?

Инж. Кленгел: За регистриране в списъка на инженерите с пълна проектантска правоспособност е нужно да се завърши висше образование в специалността „Строително инженерство“, както и да се докаже поне двегодишна успешна практическа дейност като проектант по изграждане или преустройство на сгради. Тези доказателства се проверяват от независима комисия по вписванията, състояща се от адвокат и инженери-специалисти. Това гарантира необходимата квалификация на инженерите.

Освен това регистрираните инженери са задължени непрекъснато да изпълняват професионалните си задължения като непрекъсната квалификация и сключване на застраховка „Професионална отговорност“, което се контролира от Камарата на инженерите. За тази цел ние, от една страна, имаме т.нар. Инженерна академия, която предлага на членовете ни при по-благоприятни от нормалните пазарни условия възможности за най-модерно професионално обучение и усъвършенстване, а, от друга, т.нар. комисия на честта, която съответно може да санкционира противоречащо на професионалните норми поведение, като например даване на дъмпинг оферти под валидния в Германия правилник за хонорарите за архитекти и инженери. Регистрираните инженери могат да получат такива санкции и когато не са членове на камарата, защото със закон са приравнени в професионално и дисциплинарно отношение с членовете ѝ.

В България защитаваме тезата за задължително членство в камарата поради това, че липсват законови разпоредби за контрол на дейността на нерегистрираните членове. Как контролирате и осигурявате поддържането на ниво на професионалната квалификация на членовете, получили веднъж ППП?

Инж. Кленгел: Регистрацията в списъците е ограничена по срок, така например записването в списъка на проектантите с пълна проектантска правоспособност в Саксония е за пет години. Пререгистрацията става със заявление, ако инженерът може да докаже, че през последните 5 години практически е работил като проектант или е посещавал квалификационни курсове по специалността си. Това гарантира актуалността на практическия му опит и прилаганите юридически нормативи, както и знания по специалността „на нивото на техниката“.

Вашият закон допуска ли пряк конфликт на интереси между служителите в държавната и общинска администрация и лицата с основна дейност проектантите?

Инж. Кленгел: В Саксония важи принципът, че който одобрява, не бива да проектира, с което се забранява директният конфликт на интереси. Въпреки това някои общини се опитват чрез създаването на общински предприятия, в които са назначени и инженери с пълна проектантска правоспособност, да заобиколят конкуренцията чрез т.нар. сделки - Inhouse. Генералната забрана на подобна възможност със закон би била цел, която си заслужава усилията, но ние все още не сме я постигнали.

Знаете, че ние възприемаме инженеринга, но искаме да регламентираме участието на проектантите в този процес, като елиминираме конфликта на интереси между проектант и строителен предприемач с

цел да защитим интересите на крайния потребител. Как е решен този проблем при вас?

Инж. Кленгел: Инженерната камара в Саксония се застъпва за последователното разделяне на проектантската дейност от изпълнението. Само това гарантира независимостта на проектанта като довереник на инвеститора. В Германия има обаче и строителни фирми с назначени инженери с пълна проектантска правоспособност, които например работят на пазара като главни изпълнители. И тук наблюдаваме със загриженост деформацията на принципите на конкуренцията, защото такива фирми могат благодарение на много по-големите маржове в печалбата при строителната дейност вътрешно да субвенционират хонорарите за проектантската част. В подобни случаи възложителят носи целия риск от конфликта на интереси между оборот и печалба на предприятието, от една страна, и качеството, от друга страна. Да обръщаме внимание върху това е също актуална задача на Камарата на инженерите в Саксония. Аз ви пожелавам от сърце да изключите със закон двата конфликта на интереси (между одобряването и проектирането и между проектирането, строителството и строителния надзор).

Какво е Вашето мнение за предлаганите изменения в нашия закон?

Инж. Кленгел: Един модерен български закон за инженерната камара е важна предпоставка за стабилизацията на един работещ пазар на свободните инженери в България, затова ние по принцип го подкрепяме. Инженерите предоставят услуги на обществото и се нуждаят за своята успешна работа от съответни законови рамкови условия. Те трябва да бъдат подобри и в Саксония, заради което ние в момента работим над поправки в нашия закон за инженерната камара. Целта е наред с другото на инженерната камара да се възложат допълнителни задачи, като например правото за публично избиране и заклеване на експертите от сферата на инженерната дейност, които гарантират по-доброто качество в строителството и защитата на потребителя.

Смятате ли, че е удачно въвеждането на проектантски бюра и тяхната регистрация?

Инж. Кленгел: Ние сме на мнение, че не е нужно съставянето на списък на инженерните предприятия, защото отговорните инженери, които отговарят като ръководители на тези фирми, вече са регистрирани и се контролират от инженерната камара. Дали ще основат нова фирма и каква форма на предприятие ще избере тези инженери за нас не е от значение, защото това само ще дублира обема на данните. Нашият опит в тази насока ние с удоволствие също ще предоставим на българската камара на инженерите, за да окажем помощ на колежите.

Директива 2005/36/ЕС относно признаване на професионалните квалификации ще предоставя гаранции на лицата, които са придобили своите професионални квалификации в една държава членка, за достъп до същата професия и за възможност за упражняване на тази професия в друга държава членка със същите права, както гражданите на тази държава членка. Подготвяте ли изменения във вашия закон във връзка с транспонирането на тази директива във вашето законодателство?

Инж. Рау: Федералната провинция Саксония е задължена да прилага директивата. Заедно с компетентното министерство на вътрешните работи ние в момента подготвяме транспо-

нирането на директивата в закона за инженерите и камарите на инженерите. Внедряването трябва да приключи до края на текущата година. Органът, който ще признава квалификацията, ще бъде Камарата на инженерите на Саксония. При изпълнение на това наше задължение ние в защита на интересите на саксонските потребители ще държим много на високите параметри на качеството, продължителността на висшето образование и допълнителната квалификация на инженерите. По наше мнение за признаването на професионалната степен инженер са нужни четири теоретични години редовно следване, или 210 ECTS (Credit-) точки, т.е. получаването на степента бакалавър не е достатъчно, за да упражняваш професията инженер.

Как оценявате възприетия от нас подход за изменение на закона?

Инж. Рау: Българската камара на инженерите е тръгнала по правилния път. Особено важно е, че включват в обсъждането партньорите, участващи в цялостната строителна дейност, министерствата и дори парламента. Колкото повече хора и органи, които носят отговорност в държавата, разберат значението на дейността и отговорностите на инженерите, толкова повече ще се застъпят инженерите да имат решаващ глас при формулирането на закона.

Г-н Ролф Рау, каква е оценката Ви за сътрудничеството между вашата инженерна камара и КИИП - Областна колегия София-град, до момента? Как виждате Вие перспективите за бъдещата ни съвместна дейност в посока обмяна на професионален опит?

Инж. Рау: Г-н Начев, оценяваме сътрудничеството като ангажирано, конструктивно и приятно. Ние поддържаме редовна обмяна на мнение по въпросите, засягащи дейността на инженерите. Съвещанията в София през последната седмица относно разработване на трансгранични мероприятия за обучение в рамките на разширението на ЕС, прилагането на законодателството на ЕС, публично-частното партньорство, системите GIS и използването на Саксонския консултантски фонд от нашите инженери показват пътищата, по които ще развиваме сътрудничеството си. Аз съм оптимист по отношение на възможностите за по-нататъшно интензифициране на това сътрудничество и използването му с атрактивни проекти, които да накарат противниците на разширението на ЕС да замълчат.

Считате ли, че ще успеем да се възползваме от възможностите, които се разкриват пред нас като пълноправни членове на ЕС за партньорско участие в проекти, финансирани по линия на структурните фондове и на Кохезионния фонд на Европейската общност? Знаете за нашата амбиция обучителните курсове да бъдат финансирани по тази линия.

Инж. Рау: Пълното членство в ЕС е свързано за България с шансове и възможности, но и със задължения. Ще е нужно да се извърви дълъг път. Ще мине доста време, ще трябва да се преодоляват и провали. Средствата от ЕС трябва да се използват ефективно и не бива да потъват незначайно къде. Голяма помощ могат да окажат добрите партньори и контролът от независими инженери. У нас в Саксония през 17 години членство в ЕС също не всичко бе сполучливо, а и има още какво да развиваме, за да достигнем европейските върхове. Аз съм убеден, че България е на прав път. Саксонските инженери с удоволствие ще Ви подкрепят, докато вървите по този път.